

Rydbo friskola
Org.nr. 5565934055
info@rydbofriskola.se

Beslut

Datum 2026-04-15

Dnr 2025:12732

Sida 1 (14)

Beslut

---

efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan vid Rydbo friskola med Rydbo friskola aktiebolag som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Rydbo friskola avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 3. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: *hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns* eller *låg kvalitet*. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Rydbo friskola i Österåkers kommun med Rydbo friskola aktiebolag som huvudman **i hög utsträckning** uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom det granskade området. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömningar

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang, progression och ämnesintresse i undervisningen
- Lärarnas instruktioner till eleverna för användningen av läroböcker och andra läromedel i undervisningen
- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel utifrån elevernas olika förutsättningar och behov
- Lärarnas arbete för att eleverna ska kunna använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att skapa sammanhang och överblick i samtliga ämnen. Granskningen visar därutöver att det finns ett medvetet arbete på skolan gällande läroböcker och andra läromedel som syftar till att skapa progression i elevernas lärande samt stärka elevernas ämnesintresse.

Av granskningen framgår att lärarna använder aktuella och relevanta läroböcker anpassade efter läroplanen samt tillhörande lärarhandledningar för att planera och strukturera sin undervisning i samtliga ämnen. Det framgår vidare att lärarna genomgående använder läroböcker för att ge eleverna en överblick över ämnets innehåll samt för att tydliggöra vad ett arbetsområde omfattar. Lärare och elever berättar i intervju att läroböckerna används på ett sätt som bidrar till att skapa översikt och en röd tråd i undervisningen. Enligt lärarna ger den röda tråden i läroböckerna dem goda förutsättningar att brodera ut undervisningen samt möjligheter att använda ämnesintegrerade arbetsätt.

Vidare framgår av granskningen att det finns ett medvetet arbete på skolan gällande läroböcker och andra läromedel för att skapa progression i elevernas lärande samt stärka elevernas ämnesintresse. I intervju uppger

lärarna att läroböckerna de använder ger dem förutsättningar att skapa en tydlig progression i elevernas lärande. Lärare uppger att de i undervisningen även kompletterar läroböckerna med andra läromedel för att bland annat anpassa undervisningen utifrån elevernas behov och främja elevernas kunskapsutveckling. Elever berättar i intervju att läroböckerna bidrar till att stärka deras lärande och ämnesintresse. Lärarna lyfter fram att läroböckerna i natur- och samhällsorienterande ämnen är särskilt inbjudande och att de genom kombinationen av bilder och texter fångar elevernas intresse och väcker en nyfikenhet för dessa ämnen. Av intervjuer med lärarna framgår att de använder tillhörande lärarhandledningar för att skapa variation i undervisningen och för att utveckla användningen av läroböckerna.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen samt arbete för att öka elevernas förståelse

Granskningen visar att lärarna ger ändamålsenliga instruktioner till eleverna hur de ska använda läroböcker och andra läromedel samt att det finns ett samlat arbete för att öka elevernas förståelse.

Av granskningen framgår att lärarna använder läroboken som en bas i undervisningen och att de ger tydliga instruktioner till eleverna hur de ska arbeta med läroböckerna. Det framgår vidare att lärarna arbetar för att stärka elevernas förmåga att läsa texter och ta till sig ämnesinnehållet. Av intervju med lärare framgår att de medvetet arbetar med att ge eleverna verktyg för att bli självständiga och trygga i att använda läroböcker och andra typer av skrivna verk. Lärarna uppger att de i undervisningen går igenom läroböckerna som används, synliggör hur de är uppbyggda med sammanfattningar, begreppsförklaringar samt vilka kapitel som ingår. Lärarna vägleder också eleverna i att med hjälp av innehållsförteckning och register kunna navigera i läroböckerna. Eleverna uppger i intervju att lärarna exempelvis brukar gå igenom vad nya kapitel handlar om och hur de ska navigera i böckerna så att de sedan kan hitta själva. Lärarna berättar även att eleverna från tidig ålder får arbeta med att skapa struktur och överblick till de material som de själva skapar genom att exempelvis kategorisera, skriva egna sammanfattningar och göra egna register.

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolenheten för att öka elevernas förståelse av ämnesinnehållet. I intervju med lärare framgår att skolan har ett medvetet och gemensamt arbete med att utveckla elevernas läsförmåga. Lärarna uppger i intervju att de väljer läroböcker som bidrar till att utveckla elevers läsförmåga och att de utformar undervisningen på ett sådant sätt att eleverna får öva och utveckla sina läsfärdigheter på olika sätt. Exempelvis får eleverna växla mellan att läsa i läroböckerna enskilt, i par och i grupp, eftersom lärarna ser att detta upplägg ger goda resultat när det kommer till att befästa kunskaper och utveckla läsförmågan. Lärarna

berättar vidare att de kompletterar läroböcker och andra läromedel med exempelvis spel och multisensoriska material för att variera och tillgängliggöra undervisningen så att eleverna ska befästa, förstå och tillgodogöra sig kunskapsinnehållet.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att lärarna använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.

Av granskningen framgår att lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker med tillhörande digitala komplement som möter olika behov och förutsättningar. Lärarna uppger att läroböckerna och de digitala läromedlen ofta innehåller uppgifter och texter med olika svårighetsnivå så att de kan anpassas utifrån elevernas behov. I vissa ämnen kan eleverna även få arbeta med läroböcker med olika svårighetsgrad och med olika typer av utmaningar för exempelvis elever som har kommit längre i sin kunskapsutveckling. Elever berättar i intervju att lärarna på olika sätt hjälper och stöttar dem så att de förstår innehållet i läroböcker och andra läromedel. Lärarna uppger vidare att eleverna ofta ges möjlighet att använda andra typer av undervisningsmaterial för att öka förståelsen och skapa upplevelser för alla sinnen. Lärarna uppger att detta upplägg, där läroböckerna kombineras med andra läromedel, stärker elevernas inlärning och bidrar till att skapa en helhetsupplevelse.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att eleverna har tillgång till och möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid och att lärarna uppmuntrar eleverna att använda läroböckerna utanför lektionstid. Vidare framgår att eleverna får tydliga instruktioner i hur de ska använda sina läroböcker när de arbetar med dessa utanför lektionstid.

Av granskningen framgår att eleverna har möjligheter att använda de läroböcker som de använder i undervisningen även utanför lektionstid. I intervju med elever och lärare framkommer att eleverna ges möjlighet och uppmuntras att använda läroböcker för att fördjupa och befästa kunskaper under den del av dagen som eleverna är i fritidshemmet, det vill säga före och efter skoldagen. Lärarna uppger att eleverna också har möjlighet att ta med läroböcker hem, exempelvis om de har hamnat efter i något ämne. Av intervjuerna med lärare och elever framgår att eleverna får tydliga instruktioner av lärarna hur de ska använda sina läroböcker när elever ska arbeta med dessa utanför lektionstid.

Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel
- Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete för att se till att lärarna utvärderar och utvecklar arbetet gällande läroböcker och andra läromedel

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn leder och samordnar arbetet med att se till att alla elever får tillgång till de läroböcker och andra läromedel de behöver för att utvecklas och nå utbildningens mål.

Av granskningen framgår att rektorn överser tillgången till läroböcker och andra läromedel samt att skolan har en tydlig riktlinje att eleverna ska ha tillgång till läroböcker i alla ämnen. Enligt rektorn grundar sig skolans riktlinje på att deras egna utvärderingar visar att elevernas läsning stärks av att använda läroböcker i undervisningen. Rektorn skaffar sig kännedom om elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel samt användningen av dessa genom återkommande lektionsbesök, samtal med lärarna och genom den skriftliga utvärdering som lärarna gör i slutet av läsåret.

Rektorn uppger i intervju att eleverna har tillgång till läroböcker och andra läromedel i samtliga ämnen. Enligt rektorn finns det dock ett begränsat antal läroböcker i de natur- och samhällsorienterande ämnena samt i teknik. I dessa ämnen har inte alla elever en egen lärobok, utan skolan har valt att köpa in klassuppsättningar. I de natur- och samhällsorienterande ämnena har alla elever emellertid en egen arbetsbok medan de i teknik främst använder ett digitalt läromedel istället för en fysisk arbetsbok. Rektorn och lärarna uppger att de planerar undervisningen i dessa ämnen så att de läroböcker som finns täcker elevernas behov.

Rektorn och lärarna uppger vidare att det finns goda möjligheter att kontinuerligt köpa in nya läroböcker och läromedel när behov uppstår, och att de återkommande ser över tillgången till läroböcker och andra läromedel. Lärarna uppger i intervju att de upplever att rektorn är delaktig i skolans arbete med läroböcker och läromedel så att eleverna får det material de behöver för att utvecklas och nå utbildningens mål.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att göra lärarna delaktiga i valet av vilka läroböcker och andra läromedel som ska användas för att nå utbildningens mål och som stämmer överens med gällande kurs- och läroplaner.

Av granskningen framgår att rektorn säkerställer att lärarna får förutsättningar att välja och köpa in läroböcker och andra läromedel inklusive tillhörande lärarhandledningar. Det framgår också att rektorn uppmanar lärarna att i första hand köpa in läroböcker istället för digitala läromedel. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att lärarna för en kontinuerlig dialog om val av läroböcker och andra läromedel. Rektorn uppmanar lärarna att orientera sig i och diskutera vilka läroböcker och andra läromedel som de önskar att köpa in genom att avsätta tid för detta under läsåret. Av intervjuer med lärarna framgår att de vid inköp av nya läroböcker och andra läromedel bland annat utgår ifrån pedagogiska överväganden samt elevernas behov och åsikter. Lärarna berättar även att de håller på att prova och utvärdera en ny lärobok i engelska eftersom de upplevde att eleverna inte tilltalades av den som skolan använde tidigare.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete gällande användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika behov och kunskapsprogression.

Av granskningen framgår att rektorn leder ett arbete för att stärka likvärdigheten inom skolan gällande lärares användning av läroböcker och andra läromedel. Rektorn uppger i intervju att man på skolan gemensamt kommit överens om att det främst är läroböcker som ska användas i undervisningen i samtliga ämnen och att digitala läromedel ska användas som ett komplement. I intervju framhåller lärarna att de är en ganska liten skola med få årskurser, erfarna pedagoger som arbetat länge på skolan och att de har ett gemensamt arbete kring läroböcker och läromedel för att främja en god kunskapsutveckling hos eleverna. Lärarna framhåller att de

regelbundna diskussionerna ger dem goda förutsättningar för att skapa en likvärdighet på skolenheten kring användningen av läroböcker och andra läromedel. Lärarna uppger också att de i lärarkollegiet ofta pratar om hur läroboken och kompletterande läromedel kan användas för att möta elevernas olika behov och förutsättningar. Rektorn uppger att hen återkommande samtalar med lärarna och deltar i möten där lärarna resonerar kring hur de använder läroböcker och andra läromedel i undervisningen. Vidare framgår också att rektorn uppmuntrar lärarna att kombinera läroböcker och andra undervisningsmaterial för att bland annat variera undervisningen, främja elevernas läsförmåga, anpassa undervisningen och utmana enskilda elever att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna regelbundet utvärderar hur läroböcker och andra läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevernas utveckling mot att nå målen.

Av granskningen framgår att rektorn tillsammans med lärarna utvärderar tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel som en del av skolans utvecklingsarbete. Rektorn följer upp hur läroböcker och läromedel används genom samtal med lärare, deltagande i lärarträffar och genom mer formella skriftliga utvärderingar som varje lärare genomför i slutet av läsåret. Lärarna uppger att de vid slutet av varje läsår utvärderar hur de använder läroböcker och andra läromedel, hur tillgången till dessa ser ut på skolan och att de ställer detta mot elevernas kunskapsutveckling. Lärarna berättar vidare att när skolan köpt in en ny lärobok görs först en mindre utvärdering efter en termin och sedan en större utvärdering i slutet av läsåret. Såväl lärarna som elever uppger i intervju att de ser att skolans undervisningsupplägg, där läroböckerna har en framträdande roll, har en positiv inverkan på elevernas lärande, och att detta arbetssätt bidrar till en känsla av ordning och reda i klassrummet.

Vidare framgår av granskningen att rektorn vid behov vidtar åtgärder utifrån resultaten och analysen av utvärderingen gällande hur läroböcker och andra läromedel fungerar i undervisningen. Rektorn har tillsammans med lärarna exempelvis fattat ett beslut om att ersätta läroböckerna i engelska då de inte fungerade ur ett elevperspektiv.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom de granskade områdena. Granskningen avslutas därmed.

På Skolinspektionens vägnar

X Jessica Kristoffersson

Beslutsfattare
Signerat av: Jessica Kristoffersson

X Anders Haglund

Föredragande
Signerat av: Anders Haglund

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Johanna Salomonsson och Helen Lundell Sjöberg deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att;

---

¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

---

⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Rydbo friskola den 19 mars 2026. Besöket genomfördes av utredarna Anders Haglund och Johanna Salomonsson.

Skolenheten är en fristående skola verksam i Österåkers kommun med grundskola, årskurserna F-3. I årskurserna 1-3 går 44 elever. Förskoleklassen har inte ingått i granskningen.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En digital intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp för hög kvalitet i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
<p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.</p> <p>Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.</p>	<p>Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.</p>